

't Was nacht en de diepste stilte heerste in de stad Antwerpen. De nachtwacht slechts ging bij tussenpozen op ronde.

Onder de brug bij 't stadhuis werd echter gewerkt.

Alle rovers, die aan de stoutmoedige diefstal moesten deelnemen, waren nu verenigd.

— Alles is klaar, mompelde Cartouche, die uit de gang te voorschijn kroop.

— En Marcel? vroeg Bakelandt.

— Hij doet het goed.

— Is 't gelukt?

— Kom mee... hij is uit zijn cel en heeft de poort der geldkas reeds geopend.

— Waarlijk?

— Ja, ja, kom mee. Staan de schildwachten op hun post? Nu komt 't grootste ogenblik.

— Alles is boven in orde. Ik heb me er zo even nog van overtuigd!

— Voortreffelijk! Kom!

De roverbazen verdwenen in de gang. Op handen en voeten kropen ze voort. In de verte blonk een licht.

— Een der mannaen houdt de lantaarn voor de opening, fluisterde Cartouche.

— We moeten nu snel handelen.

De gang reikte tot aan de muur van 't stadhuis; de muur was doorboord en de opening was groot genoeg om een man door te laten.

Cartouche en Bakelandt stonden nu in een kamer, die tot cachot diende.

De deur was opengebroken en in de keldergang verwachtten enige rovers hun oversten.

— Marcel, fluisterde Cartouche.

— Hier, kapitein.

— Wijs ons de weg!

De vermeende Antoine Leroy liep snel door de gang, besteeg enige trappen en toonde dan een ingemetselde ijzeren kas.

— Daar liggen de schijven, zei hij opgewonden.

— En de deur?

— Is open! Mijn gerief is sterker dan de sloten.

— Wacht, hier is olie! sprak Bakelandt, die op alles bedacht was. Smeer de scharnieren, opdat de deur niet krijst. Boven zijn er wakers.

Eindelijk werd de deur der keldkas geheel geopend.

— De lantaarn! gebod Bakelandt driftig.

Men lichtte bij.

— Doemnis! riep de kapitein, luider dan voor hem en zijn gezellen veilig was.

— Wat is er? vroeg Cartouche ongerust.

— 't Is krot in de kas.

— Is er geen geld in?

— Ja, maar niet veel meer dan in de kas van een Vlaamse boer.

— Maar ge bedriegt u!

— Kijk dan zelf!

— Goud en zilver! Geef de zakken, mannen!

— Eén beurs is ruim genoeg, hernam Bakelandt spottend.

— Er is meer dan gij denkt.

— Maar niet genoeg om al onze moeite te belonen.

Doch Cartouche vulde de beurzen en zei:

— Een andere! Bakelandt, er is meer dan ge denkt.

— Maar we zullen toch niet allen rijk zijn, zoals we gehoopt hadden. En daarvoor al die reizen, al die tijd verloren! Wat doen de Fransen toch met hun geld? Ze roven duizend keer meer dan wij!

— Dat is twee beurzen vol! zei Cartouche weer.

— Ik had er op tien gehoopt.

— 't Zal meevallen als we tellen.

— Ge zijt met weinig tevreden, maar ge zijt ook Bakelandt niet!

— Snoever! dacht Cartouche.

— Twee beurzen...

— Op vier hofsteden vindt ge zoveel niet.

— Op uw heide misschien niet, maar in Vlaanderen! Kom, laat ons gaan, de kas is leeg.

De rovers verlieten het stadhuis langs hun zonderlinge weg.

Allen waren somber gestemd door Bakelandt's taal. Alleen Cartouche bleef opgewekt en herhaalde voortdurend:

— 't Zal meevallen.

Veilig bereikten ze de schuitjes.

— Opgepast nu of anders geraken we voor dat hoopje centen nog in de val, fluisterde Bakelandt.

Wat verder gingen allen aan wal.

't Geld werd nu in meerdere beurzen gedaan om de last te verminderen en enige mannen moesten de buit dragen.

— Kapitein, fluisterde Sus Cartouche in het oor, ge vergeet Louise toch niet?

— 't Is waar! Ik ga mee.

— Hoe zullen we de stad verlaten? vroeg Bakelandt.

— Over de Schelde, maar niet alle te gelijk. We komen samen aan de Vlaamse Hoek. Neem gij een deel der mannen en ik de overige.

— Goed! Tot straks!

De beide oversten scheidden.

Cartouche liet zijn mannen in een donker steegje staan en gebod hun even te wachten.

Snel verwijderde hij zich met Morré.

— Bakelandt was ontevreden, zei de laatste, die moeite had zijn ogewondenheid te bedwingen.

— Hij is een onverbeterlijke snoever en spreekt of hij ginds met karrevrachten 't goud naar zijn hofstee voert. Hij was toch blij genoeg naar hier te komen. We zijn bij de kerk, Sus.

— Ja, kapitein, opgepast nu!

— André en Louise moeten uit onze weg.

— En ze zullen... Ginds staat het huisje waar die brave lieden wonen.

— Kom...

BAKELANDT

SMART
VOOR

BAKELANDT

Cartouche haalde zijn dolk te voorschijn.

Hij bleef tegen een klein huisje tegenover de voornaamste kerkpoort staan.

— Bezie de woning goed, hernam hij.

Cartouche stond nu met de rug naar de kathedraal.

Sus Morré beefde van spanning...

Waar bleef Louise...

Hij hoorde gerucht, keek haastig om...

— Ze is daar! juichte hij inwendig.

Maar Cartouche had ook 't verdachte geluid vernomen, want hij was scherp van gehoor.

En ook scherp van gezicht!

Want hij keerde zich plots om, sprong naar de kerk toe en riep :

— Daar is ze... Ha! Louise, nu zijt ge in mijn macht.

Hij zag een wapen glinsteren...

— Morré, gij zijt een verrader! kreet de kapitein. Maar ik laat me niet doden! Komt af... komt met u beiden!

Het meisje was plots uit een hoek te voorschijn gekomen.

Zij zag, dat Cartouche het gevaar dat hem dreigde bemerkte had en het nu niet meer zou volstaan met aan te vallen.

Zij zou zich moeten verdedigen. Zich verdedigen tegen een der behendigste en sterkste mannen die er bestonden.

Maar zij zou sterk zijn en zij trad op Cartouche toe, met vooruitgestoken mes.

Maar ook Cartouche had een mes te voorschijn gehaald.

— Sus, help mij! kreet Louise.

Morré trok insgelijks zijn wapen.

— Welnu, ja, ik sta tegenover u, Cartouche, tiran, snoever... ik haat u! sprak hij dof.

Als een tijger sprong de roverhoofdman naar Louise toe.

— Gij eerst! siste hij.

't Meisje scheen alle wilskracht verloren te hebben. Ze zonk op de knieën.

Cartouche wilde toesteken... waar werd eensklaps terzijde geworpen.

— Nachtwacht... rovers hier! tierde de man, die Louise's redder was.

— Pierre! zei 't meisje.

— Vlucht... ik zal 't wel klaar spelen met het gerecht, sprak de knecht van burggraaf de Poil haastig.

Louise ijlde heen.

— Wacht! schreeuwde Pierre weer, een zwaard zwaaiend en aldus Cartouche van zich werend en deze tegelijk belettend te vluchten.

— Ha, ho, hoe! galmde het vervaarlijk in 't rond. En de binders der heide hoorden die kreet, en snelden toe, want ze wisten, dat hun kapitein in gevaar verkeerde.

Maar de nachtwacht verscheen insgelijks.

— Mannen, stoot ze neer! bulderde Cartouche.

Twee Fransen stortten ten gronde.

De rovers hadden zich aldus een bloedige uitweg gebaad en snelden weg.

Pierre had van de verrassing gebruik gemaakt om zich uit de voeten te maken.

Wantrouwend door de bezoeken van Sus Morré, had hij Louise bespied en haar in de laten avond langs 't achterpoortje zien heen gaan.

Onmiddellijk besloot hij André's vrouw te volgen. En we zagen, dat hij Louise van de dood redde.

Met de krijgslieden wenste hij zich niet verder in te laten, nu de rovers toch ontsnapt waren, want Louise en André konden ook in de zaak betrokken worden, en dit wilde hij vermijden.

De knecht vertrok dus en liet de Fransen raden wie hen geroepen had.

Van de twee gevallen was er een dood en de ander zwaar gekwetst.

Men vervoerde de gewonde en 't lijk, en op de plaats van 't drama werd het weer rustig.

*
* *

Louise bereikte veilig de woning van de burggraaf. Ontdaan, zenuwachtig viel ze op de sofa in haar kamer neer.

Pierre kwam ook weldra. Hij begaf zich naar Louise en zei verwijtend :

— Ge handelt toch onvoorwaardelijk roekeloos. Wat deed gij in 't holle van de nacht ginds ?

— Gij hebt me 't leven gered...

— Ja, maar 't scheelde weinig, of ge waart er geweest, Louise. Welke zaken hadt ge daar ? Mag ik het niet weten ? En André ook niet ?

— Ik zal u alles vertellen.

En de ongelukkige deelde Pierre alles mede, wat onze lezers uit het voorgaande reeds vernomen hebben.

— Uw broeder speelt een vals spel met u, geloof me, Louise. En dat André juist afwezig is. Waar mag hij zo lang blijven !

— O, ik ben zo ongerust over hem, Pierre.

— Nu, nu, daar is geen reden voor. De zaken houden hem te Gent op. Ga nu slapen, Louise.

Pierre verliet de kamer.

Louise ontkleedde zich en legde zich te bed. Maar ze zocht te vergeefs de slaap.

Waar bleef André toch ?

Hij was thans reeds vier en twintig uren te laat.

Hij moest gisteravond hier zijn geweest, zijn tijd was uitgerekend en alles was van te voren besproken geweest.

Zij troostte zich met de gedachte dat er in deze troebele tijden aan geen regelmatig verkeer kon gedacht worden en dat de een of de andere reden haar man had kunnen achterwege houden.

Maar langs een andere kant was er een voorgevoel dat haar ontzettend beklemdde, een voorgevoel dat in haar in kracht klom en haar bijna stikken deed.

Was dit alles soms geen klomplot geweest tussen Morré en de kapitein om haar voor goed van kant te helpen ?

Zij wist maar al te wel dat de kapitein haar dood gezworen had en, wie weet, had hij thans ook niet reeds André uit de weg geruimd.

BAKELANDT

DE
HOLWERFSTER

Cartouche, de wrede tiran!

Nu was hij ongetwijfeld ontsnapt. Ze wist dat hij sluw en stoutmoedig was en zich niet gemakkelijk vangen liet.

Dan dacht Louise aan André, en haar onrust vermeerderde. Zou Cartouche misschien André ontmoet hebben? Bij dat denkbeeld rilde ze.

En angstig bracht zij de nacht door en toen het dag werd had ze nog geen oog geloken.

*
* *

De diefstal in 't stadhuis werd de volgende morgen ontdekt.

De gevangenenbewaarder bracht de zogenaamde Antoine Leroy voedsel en zag wat er gebeurd was.

Verschrikt liep hij naar boven en stormde het bureel van de politieoverste binnen, die boos uitriep:

— Wat betekent dat?

— Citoyen... de stadskas is geplunderd, schreeuwde de cipier. Er zijn rovers geweest!

— Zijt ge zinneloos! kreet de ambtenaar ontsteld. De stadskas geplunderd?

— Ja!

— De stadskas geplunderd! riep de ambtenaar en snelde naar beneden

Hij behoefde niets meer te vragen.

— Ledig! riep hij. Wat een brutale misdaad!

— Zie, de boeven hebben een gang onder de grond gegraven.

— Waar is de gevangene?

— Weg!

— Hij was dan een medeplichtige.

— Hier ligt een papier, overste. Er staat iets op te lezen, hernam de cipier.

De ambtenaar las: Louis Verhoedt.

Een schok voer door zijn lichaam.

Die rijke burger en zijn zuster hadden hem, chef der politie, bedrogen, zij waren rovers!

Louis Verhoedt! Geheel die geschiedenis van de zwakhoofdige zuster, en de verleider en zijn knecht... alles leugens, om hem, de overste, te misleiden.

— Houdt het gebeurde stil, gebod de ambtenaar tot de cipier. 't Volk behoeft hiervan niets te weten.

Maar al spoedig was de Antwerpse bevolking op de hoogte, dat de stadskas geplunderd was en de ontevredenheid was groot.

*
* *

Cartouche en zijn handlangers waren naar de Schelde gevlucht en er in enige bootjes gesprongen.

— Snijdt de koorden af! gebod de kapitein angstig. Dat ieder zich were! We zijn hier niet op de heide.

't Was voor hem en zijn binders gelukkig, dat de vervolging gestaakt was geworden.

Hadden de krijgslieden de veerlieden der stad gedwongen hen op de stroom

te brengen, al de rovers zouden gevat geworden zijn, want de onervaren schippers hadden de grootste moeite aan wal te komen.

't Duurde lang eer ze veilig aan de Vlaamse Hoek kwamen, waar Bakelandt zich reeds bevond.

— Wat is er gebeurd ?

— Niets, niets, antwoordde Cartouche ontwijkend.

— Ge liegt ! Ik heb duidelijk uw kreet, ha, ho, hoe, vernomen ! Zeg dus wat er gebeurd is !

— Gij spreekt weer als de meester !

— Ik wil de waarheid kennen.

— Welnu, de Fransen zaten ons op de hielen en als naar gewoonte ontsnapten wij, dat is alles.

— Dan hebt ge weer een dwaasheid begaan.

— Ik doe wat ik wil en behoef u daarvan geen regenschap te geven, doch ge moogt toch weten wat ik deed. 'k Wilde twee gevaarlijke benedeelden doden... doch iemand poogde mij te verraden.

— Sus Morré is de verrader, zeiden de mannen der Pijpelheide.

— Waar is die verrader ? vroeg Bakelandt.

— Gevlucht ! werd er geroepen.

— En Sus droeg een der beurzen goud, vertelde iemand.

Bakelandt lachte spottend :

— De buit was al zo klein en nu gaat een verrader nog met een deel op de loop. En die verrader is de luitenant van Cartouche ! Alle duivels, welk een goed ingerichte bende, die van de Pijpelheide ! Werk daarmede dan samen !

— Snoever ! kreet Cartouche woedend. Ik weet het wel, dat ge soms in winkels gedrongen zijt en heel gelukkig waart met een baal saai of een lappen kleergoed.

— Dat is lang geleden !

— Maar ik heb nooit saai gestolen. Ik werk liever voor niets. hernam Cartouche.

— Hoor eens, 't is hier een slechte plaats om ruzie te maken. Ik weiger mede te gaan naar de heide. Ik heb geen lust om feest te vieren.

— Ge durft niet, ge vreest gevangen genomen te worden, riep Cartouche honend.

— Natuurlijk, want waar zulk een tucht in een bende heerst, moet de politie baas worden. Ik vertrek dus naar Vlaanderen.

— Ja, en ga er saai en kleergoed stelen, om dan de grote heer uit te hangen als er goudgeld te rapen is en te zeggen : 't is te weinig, ik ben meer gewoon !

— Cartouche, ik heb geen tijd om langer naar uw oude wijvenpraat te luisteren. 't Goud dat mijn mannen dragen, aanzie ik als 't mijne !

— Gij hebt 't grootste deel.

— Zo hoort het ook !

— Ge krijgt de helft...

— Ook van hetgeen Morré medegenomen heeft ? vroeg Bakelandt spottend.

— Dat moeten we als een gemeenschappelijk verlies aanzien, antwoordde Cartouche.

BAKELANDT

De markt
van LAMBERTUS

— Een schoon voorstel... voor u... maar ik weiger het te aanvaarden. We houden wat we hebben, niet waar, mannen?

— Ja! klonk het.

De binders der Pijpelheide morden en vloekten.

— Als ge niet tevreden zijt, neemt het ons dan af! riep Bakelandt uitdagend.

— Gij zijt een valse kerel, Bakelandt, een ellendige snoever, en eens zullen uw eigen mannen u verlaten, zei Cartouche, woedend.

— Gij liegt! Mijn mannen blijven me trouw.

— Tot de dood! verzekerden de Vlaamse rovers.

Maar de mannen van Cartouche waren ook niet bevreesd en 't moorden gewoon trokken zij hun messen en riepen op hun beurt:

— Tot de dood!

Mathijs plooide zijn mond tot een triomferende lach.

— Ziet ge wel, zeide hij, wat er van komt Bakelandt, wanneer ge zo brutaal en wreedhandig optreedt. Nu gaan de wolven elkander verscheuren.

— Wacht recht is recht! riep Bakelandt.

— Maar wat heet ge dan recht?

— Dat de buit evenredig verdeeld worde! Dat is recht.

— Maar een uwer luiteants is met het leeuwenandeel gaan lopen! spotte Bakelandt. Denkt ge nu dat mijn mannen, die sinds acht dagen op weg zijn om deze buit te bemachtigen in dit verlies willen delen? Om de duivel niet! Gij, zowel als ik, zijt verantwoordelijk voor uw manschappen. Gij hebt een groot deel van het geld behouden, de rest zullen wij wel verdeeld krijgen.

Cartouche die de gegrondheid dezer aanmerkingen in zijn binnenste moest goedkeuren wilde echter, in 't bijzijn van zijn mannen de vlag niet strijken, dit ware zijn invloed verminderen. Toegeven was een bewijs van zwakheid.

— Hoor eens Bakelandt, zeide hij, wij zijn bondgenoten. Wij hebben deze onderneming zolang geleden op touw gezet. Indien er niet meer geld aanwezig was dan is zulks mijn schuld niet. Mijn mannen hebben zich opgeofferd en hebben dus evenveel recht om gelijke munt te bekomen.

— Van eigen! riepen de mannen van de Pijpelheide, die slechts op een teken van hun kapitein wachtten om zich op de andere bandieten te werpen.

Cartouche vervolgde nadat hij een teken tot zijn manschappen gedaan had om hun messen weg te bergen.

— Dat een mijner mannen een zak kaapte is buiten mijn schuld. Die man hoorde aan onze gezamenlijke onderneming toe. Gij, zowel als ik moet er de gevolgen van dragen.

— Neen maar. Ik ben niet verantwoordelijk voor uw manschappen, wel voor de mijne, maar de mijne daar kan ik staat op maken.

— Eens zullen ze u verlaten, Lodewijk Bakelandt, herhaalde Cartouche, die gaarne wraak had genomen op de ontrouwe bondgenoot.

Maar hoe? Bakelandt was nu even sterk als hij...

Plotseling viel er de roverhoofdman der Pijpelheide iets in, en een valse glimlach speelde om zijn lippen.

Cartouche fluisterde Marcel wat in 't oor.

De binder verdween onmiddellijk.

Bakelandt riep de namen zijner mannen af.

— Zijn we er allen ? vroeg hij.

— Ja, kapitein, antwoordde er een.

— Cartouche, ons verbond is voorlopig geheven, zei Bakelandt weer spottend.

— Voor eeuwig ! kreet de ander.

— Nu als ge nog eens iets voor ons weet zitten, dan kunnen we misschien nog wel eens samen doen. Ik hoop, dat ge niet veel last meer zult ondervinden van uw luitenant. Tot weerziens, Cartouche !

— Loop naar de duivel, saai- en klerendief !

— Misschien gaan wij er wel eens samen heen, maar vooreerst niet, hoop ik. Bakelandt en zijn handlangers verdwenen in de duisternis. Cartouche zond een zijner mannen hen achterna en gebod :

— Spied hen af en zodra ge iets weet, kom het mij zeggen.

De binder vertrok.

Na een kwartier reeds stond hij bij de Schelde en sprak :

— Ze gaan eerst een hoeve plunderen in de polder, kapitein.

— Mocht de boer die pocher met 't eerste schot neerleggen, ik vierde dubbel feest, zei Cartouche haatvol. Komt, mannen, we vertrekken. Ik zal u allen schadeloos stellen. En Bakelandt zal straks niet meer spotten.

De binders verdwenen.

EEN MISLUKTE EN EEN GELUKTE AANVAL

— Morgen zijn we ver van hier, we kunnen nog veilig een hoeve plunderen, en Cartouche zal er de schuld van krijgen, zei Bakelandt tot zijn mannen.

— Bravo ! riepen de rovers.

— En dan naar Vlaanderen terug, ginds zijn we thuis, hernam de kapitein. Bakelandt had in de polder bij de Schelde een grote, schone hoeve ondeckt en wilde nu trachten er binnen te geraken.

— Na die diefstal zullen we Isabella afhalen, zei de overste. Ze verblijft in een kleine herberg. Zij ook zal geruster zijn in de eigen streek.

De sluwe schelm leidde zijn mannen over 't land naar de bedoelde hoeve.

— Hier zijn wij er, sprak hij. We zullen maar stout handelen, want we hebben niet veel tijd.

Haalt uit 't wagenkot de dissel, dan kunnen we onmiddellijk de deur plat leggen. En daar binnen geen genade : geld of bloed ! Cartouche krijgt toch van alles de sihuld, hij is immers de roverbaas uit 't Antwerpse. Nu we gunnen hem de eer, als wij maar de goudvinkjes opstrijken.

De rovers lachten, terwijl ze door de haag van de hoeve kropen, begerig naar meer geld.

Een grote hond sprong luid blaffend nader en wierp zich op de eerste rover.

— Help, help ! schreeuwde deze.

— Zwijs ! gebod Bakelandt. Roep zo niet !

— Hij verscheurt mij !

Het dier had de rover bij de keel.

Langzaam maar zeker beet hij hem de strot door.

Een doodsreutel klonk Bakelandt in de oren.

— Verdoemd, vloekte de kapitein.

THE FIRST EDITION OF THE
HABELANDT

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel II

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK
1955